

Bygningspræmiering i Lejre

Formål

De historiske foreninger i Lejre varetager i fællesskab en årlig præmiering som påskønnelse af en særlig indsats for bygningskulturen. Præmieringen tager udgangspunkt i foreningernes arbejde for god bygnings- og landskabskultur med særlig fokus på historien, kulturarven og lokale traditioner.

Præmieringen omfatter bevaring, vedligeholdelse, istandsættelse, restaurering, ombygning og genopførelse af ældre og bevaringsværdige bygninger i Lejre Kommune, samt tilbygninger og nybyggeri i tilknytning til ældre bygninger.

Kriterier

Ved bedømmelse af forslag til præmiering lægges der vægt på følgende:

- Arkitektonisk værdi: Er det en bygning af høj kvalitet i udformning og proportioner, som er typisk for sin periode og den lokale byggeskik eller særligt sjælden, original eller velbevaret.
- Kulturhistorisk værdi: Fortæller bygningen noget interessant om lokalsamfundets udvikling og historie eller om særlige personer?
- Autenticitet (nænsom vedligeholdelse, istandsættelse eller tilbygning): Er bygningens oprindelige karakter bevaret eller genskabt mht. farvevalg, materialer, konstruktion og elementer som tag, kviste, gavle, skorsten, vinduer, døre mm.? Hvis der er tale om moderne tilføjelser, er disse udført i harmoni med den eksisterende bygning?
- Samspil med omgivelser: Bidrager bygningen positivt til det samlede kulturmiljø, bymiljø eller landskab?
- Alternativ anvendelse: Hvis en ældre bygning er ombygget til ny anvendelse, er ombygningen da udført med høj arkitektonisk kvalitet og respekt for bygningens oprindelige karakter?

Præmieringsudvalg

Foreningerne nedsætter et præmieringsudvalg af 2-3 personer, som udpeges af de historiske foreninger. Udvalget træffer i enighed sine afgørelser, der er baseret på indkomne forslag fra medlemskredsen. Modtages ingen relevante forslag, kan årets præmiering aflyses.

Medlemskabet er ikke tidsbegrænset, men kan til enhver tid afbrydes af medlemmet eller den relevante forenings bestyrelse. Udvalget har ingen formand, men vælger selv sin arbejdsform.

Det aktuelle præmieringsudvalg består af David Grønbæk (Lejre), Ole Knuden (Hvalsø) og Lars Kiørboe (Sæby).

Indkaldelse og udvælgelse

Forslag indkaldes fra foreningernes medlemmer gennem Lethrica, foreningernes almindelige kontaktfora og eventuelt andre kanaler. Forslagene skal være skriftlige og motiverede i forhold til ovennævnte kriterier og kan være betinget af anonymitet udadtil. Forslagsstilleren skal sikre sig, at kandidaten er villig til at modtage præmieringen. Udvalgets medlemmer er berettiget til selv at stille forslag. Forslagene bedømmes af udvalget ud fra kriterierne, og den valgte kandidat godkendes af bestyrelserne for de historiske foreninger.

Overrækkelse

Når en bygningskandidat er godkendt, og der er valgt et tidspunkt for præmieoverrækkelsen, skal modtageren og begivenheden markedsføres offentligt. Det kan ske ved offentliggørelse i lokalaviser, ved opsætning af flyers på opslagstavler, ved e-mails til medlemmer m.m. Bedømmelsesudvalget vælger metoder og fordeler arbejdet imellem sig.

Præmieringen markeres ved en ceremoni, hvor foreningerne er vært ved et mindre traktement ved den præmierede bygning, og hvor en relevant person (f.eks. en af formændene, en politiker eller anden offentlig person) ved en tale begrundet valget af præmieringsmodtager og overrækker en plakette på ca. 10 x 10 cm, som er beregnet til montering udendørs på bygningen.

Økonomi mm.

Omkostningerne ved afholdelse af bygningspræmieringen deles ligeligt imellem de involverede foreninger. Det sker mest praktisk ved at foreningernes kasserere indbyrdes afklarer økonomien og overfører de fornødne beløb.

Dette dokument om bygningspræmiering offentliggøres på foreningernes hjemmeside.

Annonceringstekst

Udkast til tekst til annoncering i Lethrica:

”BYGNINGSPRÆMIERING 2026 – HAR DU ET FORSLAG?

De historiske foreninger i Lejre Kommune søger forslag til årets bygningspræmiering.

Kender du et velrestaureret hus, en smukt bevaret gård, en nænsomt ombygget historisk bygning eller en vellykket tilbygning til et ældre hus? Så hører vi gerne fra dig.

Præmieringen gives som anerkendelse af en særlig indsats for bygningskulturen i Lejre Kommune. Formålet er at fremhæve bygninger og projekter, som bidrager til at bevare vores fælles kulturarv og landskabsmæssige kvaliteter.

Præmieringen omfatter bevaring, vedligeholdelse, istandsættelse og fornyelse af ældre og bevaringsværdige bygninger i Lejre Kommune. Ved vurderingen lægges der vægt på kulturhistorisk og arkitektonisk værdi, nænsom istandsættelse og respekt for lokal byggeskik.

Du kan finde en beskrivelse af ordningen med detaljerede kriterier [\[her\]](#).

Vi modtager gerne forslag til præmiering fra ejere af bevaringsværdige bygninger eller andre. Forslaget skal være skriftligt og indeholde en kort begrundelse for, hvorfor bygningen fortjener præmiering. Du er velkommen til at vedlægge fotos.

Hvis du ikke selv ejer bygningen, skal du sikre dig, at ejeren er indforstået med at modtage præmieringen, hvis bygningen bliver udvalgt.

Forslag sendes senest [dato] til [mailadresse].

På forhånd tak for hjælpen med at værdsætte og synliggøre de gode eksempler på bygningskultur i Lejre Kommune.

Præmieringsudvalget, Historisk Forening for Bramsnæs og Hvalsø, Lejre Historiske Forening”

Modtagere

Nedenfor er angivet kendte tidligere modtagere af årets bygningspræmiering.

2025: Holtensmindevej 57, Sæby

2024: Degnehuset, Gl. Byvej, Allerslev

2023: Skomagerkroen

2021: Sæby Gamle Skole

2019: Hallisgård, Kornerup

2012: Håndværkerlauget, Tadre Mølle

2009: Omøvej 11, K. Såby

2004: Samsøvej 2, K. Såby

2002: Gundestedgård, Hvalsø

Ukendt år: Åkandevej 1, V. Såby